LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMAS DEPUTĀTS

Jēkaba iela 11, Rīga, LV-1811 • Tālrunis: 6708 7321 • Fakss: 6708 7100 • E-pasts: saeima@saeima.lv

2019.gada 16.janvārī

Nr. 111. 8/2 - 3 - 13/19

Latvijas Republikas

Saeimas Prezidijam

Saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 79.pantu iesniedzam likumprojektu **"Grozījumi likumā "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu""**.

Lūdzam iekļaut to 2019.gada 17. janvāra Saeimas sēdēs darba kārtībā.

Pielikumā:

1. Likumprojekts **Grozījumi likumā "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu"** uz 2 lappusēm
2. Likumprojekta anotācija uz 2 lappusēm

13.Saeimas deputāti:

A. GOBZEMS

Karina Sprūde

Iveta Benhena-Bērena

Jānis Vitolinyn

Didzis Smits

Erins Pucens

Linda Liepiņa

Raitis Nemiņa

Kaspars Ģirģa

SAŅEMTS
Saeimas Administrācijas
Dokumentu pārvaldības nodaļā
16. 01. 2019. plkst. 13:45

LIKUMPROJEKTS
Nr. 204 /Lp13

Likumprojekts

Grozījumi likumā "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu"

Izdarīt likumā "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 9.nr.; 1995, 17.nr.; 1998, 19.nr.; 2003, 12., 19.nr.; 2006, 10.nr.; 2008, 7., 16.nr.; 2009, 8.nr.; Latvijas Vēstnesis, 2012, 160., 186.nr.; 2014, 80.nr.) šādus grozījumus:

1. 1.pantā:

izteikt 3.punktu šādā redakcijā:

"3) Valsts prezidents ir apturējis likuma publicēšanu uz diviem mēnešiem un šo divu mēnešu laikā ir saņemts ne mazāk kā 50 000 vēlētāju pieprasījums nodot apturēto likumu tautas nobalsošanai;";

izteikt 4.punktu šādā redakcijā:

"4) Saeima nav pieņēmusi bez satura grozījumiem ne mazāk kā 50 000 vēlētāju iesniegtu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu;";

izteikt 7.punktu šādā redakcijā:

"7) ne mazāk kā 50 000 vēlētāju ir ierosinājuši Saeimas atsaukšanu."

2. Izteikt 10.panta pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Centrālā vēlēšanu komisija pēc parakstu vākšanas termiņa izbeigšanās saskaita parakstus, konstatē rezultātu, paziņo to Valsts prezidentam un publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Ja tautas nobalsošanas ierosinājumu ir parakstījusi ne mazāk kā 50 000 vēlētāju, Centrālā vēlēšanu komisija trīs dienu laikā izsludina tautas nobalsošanu.".

3. 11.pantā:

izteikt pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Ja Saeima nav pieņēmusi bez satura grozījumiem ne mazāk kā 50 000 vēlētāju iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu, šis vēlētāju iesniegtais likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts nododams tautas nobalsošanai.";

izteikt piekto daļu šādā redakcijā:

"(5) Tautas nobalsošana rīkojama, ja šā likuma IV2 nodaļā noteiktajā kārtībā ne mazāk kā 50 000 vēlētāju ir ierosinājuši Saeimas atsaukšanu.".

4. Izteikt 22.panta pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Ne mazāk kā 50 000 vēlētāju ir tiesības, norādot savu vārdu, uzvārdu, personas kodu un parakstīšanās datumu, iesniegt Centrālajai vēlēšanu komisijai pilnīgi izstrādātu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu. Likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu var iesniegt 12 mēnešu laikā no dienas, kad likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts reģistrēts Centrālajā vēlēšanu komisijā.".

5. Izteikt 24.pantu šādā redakcijā:

"24.pants. Saņēmusi vēlētāju iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu un tam pievienotos parakstus, Centrālā vēlēšanu komisija saskaita parakstus, pārbauda, vai parakstījušās personas

ir vēlētāji. Ja likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu ir parakstījuši ne mazāk kā 50 000 no balsstiesīgo Latvijas pilsoņu skaita, Centrālā vēlēšanu komisija ne vēlāk kā triju dienu laikā paziņo to Valsts prezidentam un nosūta viņam vēlētāju iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu.".

6. Izteikt 25.[5]panta pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Ne mazāk kā 50 000 vēlētāju ir tiesības, norādot savu vārdu, uzvārdu, personas kodu un parakstīšanās datumu, iesniegt Centrālajai vēlēšanu komisijai ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu. Ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu var iesniegt 12 mēnešu laikā no dienas, kad iniciatīvas grupa reģistrēta Centrālajā vēlēšanu komisijā, ja vien nav iestājies Satversmes 14.pantā noteiktais termiņš, kad tiesības ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu nevar izmantot.".

7. Izteikt 25.[7]panta otro daļu šādā redakcijā:

"(2) Ja ierosinājumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu ir parakstījuši ne mazāk kā 50 000 vēlētāju un ja parakstu iesniegšanas dienā nav iestājies Satversmes 14.pantā noteiktais termiņš, kad nevar ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu, Centrālā vēlēšanu komisija pieņem lēmumu rīkot tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu.".

Anotācija likumprojektam

"Grozījumi likumā "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu""

1. Kādēļ likums ir vajadzīgs?

Šobrīd likums "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu" nosaka nesamērīgu slieksni, ko jāsasniedz, lai ierosinātu tautas nobalsošanu. Pēdējo Saeimas un pašvaldību vēlēšanu aktivitāte, kā arī sabiedrības iniciatīvu platformā "manabalss.lv" pieejamie dati liecina, ka šobrīd sabiedrības līdzdalība politiskos procesos ir kūtra un aktivitāte ir niecīga. Analizējot "manabalss.lv" datus secināms, ka politiski aktīvi, Latvijā, vidēji ir tikai ap 10 000 - 15 000 cilvēku. Latvijas vēlētāji vienmēr bijuši aktīvi politisko procesu dalībnieki, ko apliecina fakts, ka kopš neatkarības atgūšanas, tautas nobalsošana Latvijā tikusi ierosināta 8 reizes. Kopš 2012. gada, kad tika grozīts likums "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu", ar kuru tika būtiski palielināts nepieciešamo vēlētāju parakstu skaits tautas nobalsošanas ierosināšanai, Latvijā nav notikusi neviena tautas nobalsošana. Apliecinājums tam, ka slieksnis ir nesamērīgs izriet no citu Eiropas valstu normatīvajiem aktiem. Polijā ir vairāk kā 30 miljoni vēlētāju, taču tautas nobalsošanas sarīkošanai nepieciešams savākt vien 500 000 parakstu. Itālijā ir vairāk kā 50 miljoni vēlētāju, bet arī šajā valstī tautas nobalsošanu var ierosināt savācot vien 500 000 parakstu. Abās valstīs dažādas iniciatīvas var ierosināt 1/100 daļa no vēlētājiem, kas ir 10 reizes mazāk nekā Latvijā. Tautas nobalsošanas ierosināšanai nepieciešams noteikt slieksni, kas būtu atbilstošs faktiskajam sabiedriski aktīvo cilvēku skaitam, vienlaikus nosakot daudzumu, kas nepieļautu ierosināt tautas nobalsošanu tik viegli, ka tas radītu lielus izdevumus valstij. Ja valstī, no 1,95 miljoni cilvēku, tikai 15 000 tūkstošus var saukt par sabiedriski aktīviem, tad saprātīgs slieksnis tautas nobalsošanas ierosināšanai būtu jānosaka ne vairāk kā trīs reizes lielāks.

2. Kāda var būt likuma ietekme uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību?

Grozījumi varētu pozitīvi ietekmēt un veicināt sabiedrības dalību politiskajos procesos.

3. Kāda var būt likuma ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem?

Viena referenduma izmaksas provizoriski, ņemot vērā iepriekšējos referendumus un to izmaksas, varētu sastādīt 2-3 miljonus eiro.

4. Kāda var būt likuma ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu?

Ievērojot, ka likuma "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu" tiesību normu saturs atspoguļots arī Latvijas Republikas Satversmē, nepieciešams izdarīt grozījumus Satversmes 14., 65., 72. un 78. pantā.

5. Kādām Latvijas starptautiskajām saistībām atbilst likumprojekts?

Likumprojekts šo jomu neskar.

6. Kādas konsultācijas notikušas, sagatavojot likumprojektu?

Likumprojekts sagatavots pēc deputātu iniciatīvas.

7. Kā tiks nodrošināta likuma izpilde?

Likuma izpilde tiks nodrošināta saskaņā ar likumā un normatīvajos aktos noteikto kārtību un ar jau esošo institūciju palīdzību. Jaunu institūciju izveide nav nepieciešama.